

ANTIKRISTUS

VT Jo Vanhassa testamentissa nähdään, kuinka Jumalan toiminta tässä maailmassa kohtaa vastustavia voimia, jotka saavat asiayhteyden mukaan varsin erilaisia hahmoja.

1. Muinaisen Lähi-idän uskonnollinen symboliikka on tarjonnut ilmoitukselle runollisen kuvauksen luomisesta: taistelun Luojajumalan ja kaaoksen voimien välillä. Näitä voimia edustavat hirviömäiset pedot, jotka ilmentävät meren kesyttämätöntä mahtia (Jes. 51:9 f.; Ps. 74:13 f.; vrt. Jes. 27:1). Samaa myyttistä kieltä, josta on puhdistettu monijumalaisuuden jäänteet, käytetään kuvaamaan ”viimeisiä aikoja” Jahven ja Käärmeen välisenä taisteluna (Jes. 27:1). Se on todennäköisesti myös alkuperäisen draaman taustalla: 1. Mooseksen kirjassa Jumalan suunnitelman vastustaja saa Käärmeen myyttisen hahmon (1. Moos. 3). Näiden symbolien kautta saatanan hahmo piirtyy esiin pelastussuunnitelman molemmissa ääripäissä. Hän on Jumalan Vastustaja sanan täydessä merkityksessä.

2. Historian kuluessa saatana toimii kuitenkin tässä maailmassa inhimillisten valtojen välityksellä. Jumalan kansan viholliset ovat itse Jumalan vastustajia, kun he estävät hänen kaitselmuksellisen suunnitelmansa toteutumista. Näin oli Egypti eksoduksen aikaan. Samoin olivat Assyrian ja Babylonin mahtimiehet, Israelin sortajat ja väärien jumalien palvojat, jotka pyrkivät ulottamaan näiden hengellisen vallan tähän maailmaan. Tällaisia ovat lopulta kaikki pakanakuninkaat, joita heidän jumalanpilkallinen kohtuuttomuutensa houkuttelee asettumaan Jumalan veroisiksi (Hes. 28:2 f.; Jes. 14:13). Historiaan kuuluu siis jatkuva yhteenotto Jahven ja näiden historiallisten voimien välillä, kunnes tulee viimeinen yhteenotto, jossa ”Gog, Magogin kuningas”, lyödään lopullisesti (Hes. 38–39). Sen jälkeen koittaa eskatologinen pelastus.

3. Antiokhos Epifaneen toiminta Israelin vihollisena ja Jumalan todellisten palvojien vainoajana antaa Danielin kirjalle mahdollisuuden yhdistää kaksi edellä kuvattua esitystapaa. Hän on jumalaton, joka vaatii itselleen Jumalan paikkaa (Dan. 11:36) ja asettaa pyhään paikkaan turmion iljetyksen (Dan. 9:27). Hän on myös yhdestoista sarvi, joka kasvaa neljänteen, saatanaallisen hahmon saavaan petoon (Dan. 7:8). Hänen tuomionsa ja tuhonsa edeltävät siten Jumalan kuninkuuden perustamista (Dan. 7:11–27; Dan. 11:40–12:2).

UT Tämän eskatologisen näkökulman Uuden testamentin oppi omaksuu, kuitenkin sillä erotuksella, että Jumalan kuninkuus on alkanut Jeesuksen Kristuksen persoonassa. Vanhan testamentin Jumalan vastustajasta tulee näin Kristuksen vastustaja, joka toimii jo kätyriensä kautta ennen kuin ilmestyy avoimesti eskatologisessa taistelussa, jossa hänet lopullisesti voitetaan.

1. Jo synoptisissa apokalypsissa Jeesuksen ilmoittamaan ”suureen ahdinkoon”, joka edeltää Ihmisen Pojan tulemista kirkkaudessa, kuuluu ”väärien kristusten” ilmestyminen. Heidän viettelyksensä johtaa ihmisiä uskosta luopumiseen (Mark. 13:5 f.; Matt. 24:11 rinnakk.). Ahdingon merkinä on pyhään paikkaan asetettu ”turmion iljetys” (Mark. 13:14 rinnakk.).

2. Viimeisten aikojen Vastustaja, kadotukseen joutuva olento, Jumalaton, saa todellisen Jumalan vastustajan hahmon (2. Tess. 2:3–12; 2. Tess. 2:4), Vanhan testamentin Jumalan vastustajien kaltaisen. Hän on kuitenkin myös Kristuksen vastustaja, joka jäljittelee Herran piirteitä: hänellä on oma parusiansa, Jumalan määräämä hetkensä ja yliluonnollinen voimansa, joka tekee valheellisia ihmetekojä ihmisten kadotukseksi (2. Tess. 2:8–10). Näin hän toteuttaa maan päällä saatanan työtä (2. Tess. 2:9). Hänen ennen kaikkea toteuttamansa jumalattomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa (2. Tess. 2:7); siksi niin monet ihmiset eksyvät ja pitäytyvät valheeseen sen sijaan, että uskoisivat totuuteen (2. Tess. 2:11 f.). Jos Jumalaton ei vielä ilmesty henkilökohtaisesti, se johtuu siitä, että jokin tai joku ”pidättää” häntä (2. Tess. 2:7) – tämä on arvoituksellinen viittaus, jota Paavali ei ole selittänyt. Joka tapauksessa Jumalattoman ilmestyminen edeltää Jeesuksen parusiaa: Jeesus tuhoaa hänet tulemisensa ilmestyksellä (2. Tess. 2:8; vrt. 2. Tess. 1:7–10).

3. Ilmestyskirja kuvaa samanlaista eskatologista näkökulmaa kahden hirviömäisen Pedon symbolin avulla. Ensimmäinen on poliittinen valta: se pilkkaa Jumalaa, vaatii itseään palvottavaksi ja vainoaa todellisia uskovia (Ilm. 13:1–10). Toinen on uskonnollinen todellisuus: se jäljittelee Karitsaa (eli Kristusta), tekee valheellisia ihmetekojä ja viettelee ihmiset palvomaan ensimmäistä Petoa (Ilm. 13:11–18). Näin maan päällä toteutuu saatanan, muinaisen Lohikäärmeen, työ: hän on antanut valtansa ensimmäiselle Pedolle (Ilm. 13:2). Tämä suurenmoinen symbolinen kuvaus koskee ”viimeisiä aikoja”, mutta viittaa samalla peitellysti nykyiseen tilanteeseen, jossa Jeesuksen Kirkko kamppailee pakanallisen Rooman valtakunnan vainoamana.

4. Pyhän Johanneksen kirjeissä Kristuksen vastustajaksi nimitetään ennen kaikkea jo nykyistä todellisuutta: jokainen, joka kieltää Jeesuksen olevan Kristus ja siten kieltää Isän ja Pojan (1. Joh. 2:22), sekä jokainen, joka ei tunnusta Jeesuksen Kristuksen tulleen lihassa (1. Joh. 4:3; 2. Joh. 7), on Viettelys, Kristuksen vastustaja. Johannes viittaa selvästi harhaoppisiin ja uskosta luopuneisiin, joissa Jeesuksen ilmoittama ja Paavalin ennakoima uskosta luopuminen jo toteutuu. Eskatologia tulee näin nykyhetkeen; mutta uskon nykyinen koettelemus on ymmärrettävä laajemmasta näkökulmasta, josta Ilmestyskirja antaa kokonaisen kuvauksen.

Oppi Antikristuksesta jää hyvin salaperäiseksi. Sen voi ymmärtää vain vuosisataisen sodan valossa, jossa Jumala ja hänen Kristuksensa kohtaavat saatanan ja tämän maalliset kätyrit. Ajallisen vainon ja uskonnollisen viettelyksen kahta tietä nämä yrittävät tehdä tyhjäksi pelastussuunnitelman. Olisi virhe antaa erisnimi kullekin symbolille, jolla heidän läsnäoloaan kuvataan; mutta jokainen, joka toimii heidän tavallaan, osallistuu jossakin määrin samaan Antikristuksen salaisuuteen. Tämä yritys jatkuu lakkaamatta läpi historian ja asettaa ihmiset kesken taistelua, jossa mitkään inhimilliset keinot eivät voi voittaa. Mutta siinä missä ihmiset epäonnistuvat, Karitsa voittaa (Ilm. 17:14), ja hänen todistajansa saavat osallistua hänen voittoonsa (Ilm. 3:21).

BRt & PG

Katso myös: → Baabel ja Babylon — Pedot ja Peto 3 b. 4 — Onnettomuus 2 — Erehtyminen NT — guerre NT III — impie NT Z — jour-du-seigneur NT I s — mensonge II 2 b — Maailma NT I 2, III 2 — Saatana III